

AKCE

in.ihned.cz/zahranici

Nejstarší ze tří pevností na Monte Titanu – Guaita z 11. století

nými uniformami všech složek sanmarinské armády. Ta byla založena v roce 1204 v počtu 661 mužů a je rozdrobena do takového množství rozličných jednotek, že každá čítá jen pár desítek vojáků. Barevné uniformy se stojákem, lesklé knoflíky, vysoké čepice a starodávné pušky jsou ovšem pastvou pro oči, a celé to armádní hemžení v ulicích San Marina připomíná spíš divadelní představení než vojenskou přehlídku.

Ve chvíli, kdy důstojník Velké generální rady vztyčuje na balkóně prapor, pronášejí právě zvolení kapitáni-regenti formuli starodávné přísahy. Půl roku pak budou společně vládnout – ovšem zdarma, protože jde o funkci pouze čestnou, a tudíž neplacenou. Tento státnický akt se prakticky ve stejném provedení a na přibližně stejném místě koná už po celá staletí.

Italská pomluva tvrdí, že se kapitáni-regenti střídají tak rychle proto, aby se každý sanmarinský občan dostal alespoň jednou za život do čela republiky. Skutečností ovšem je, že původně byla zdejší samospráva svěřena shromáždění hlav rodin pojmenovanému Arengo, kterému předsedal rektor. Toto shromáždění pak časem vypracovalo první zákony, na jeho půdě vznikla i místní ústava. První ústava republiky je stará více než osm století. Už tehdy ukázala hlavní rysy státní struktury této zemičky, údajně nejstarší existující parlamentní republiky vůbec. Kapitáni-regenti byli poprvé voleni roku 1243 a od té doby se tato volba

dvojitě hlavy státu koná každého 1. dubna a 1. října.

O vládci rozhodují děti

Původně vládlo San Marinu jen Arengo. Postupně se však stále rozrůstalo a ztratilo funkčnost, a tak muselo dojít ke změně. Dnes má San Marino pět vrcholných státních orgánů. Na prvním místě stojí i nadále Arengo, což je v nynějším pojetí vlastně senát. Ten sice existoval už ve 13. století, ale skutečnou správní činnost začal vykonávat až po roce 1906, kdy mu shromáždění hlav rodin odevzdalo svou moc. Senát má za úkol dbát na dodržování struktury státu.

Druhým významným orgánem je Velká generální rada. Pod tímto ohromujícím názvem se v podstatě skrývá parlament se šedesáti členy staršími 25 let, kteří jsou voleni jednou za čtyři roky. V jeho rámci pak působí Rada dvanácti, srovnatelná snad s pojmem ministerstvo spravedlnosti, a Státní kongres, neboli

Rada deseti, což je navzdory názvu v podstatě vláda republiky. Státní kongres je rozdělen do deseti oddělení, jehož vedoucí spolu se státními tajemníky pro věci vnitřní, zahraniční a finanční spoluurčují vládní linii.

Aby složitostem zdejšího vládního systému ještě nebyl konec, tak jsou vždy na půlroční období voleni dva kapitáni-regenti jako nejvyšší představitelé státu. Jenže je to spíš volba nevolba. Kapitánem-regentem se může

stát každý občan, který se v San Marinu narodil. Velká generální rada se usnese na šesti kandidátech, jejich jména jsou napsána na lístky a vhozena do velké urny. Losování pak provede dítě, které musí být sanmarinským občanem. To vytáhne dva lístky se jmény nových vládců San Marina.

Pomohli i Plzeňští

I uvedení kapitánů-regentů do funkce probíhá tradičně první den v dubnu a říjnu. Tehdy zůstanou ve městě zavřené obchody i restaurace a obyvatelé se sejdou před Vládním palácem, aby pozdravili svou novou dvojitou hlavu státu. Kapitáni-regenti provedou přehlídku všech ozbrojených sil republiky, přičemž slova „ozbrojené síly“ mají dnes už notně symbolický význam. Honosné uniformy oblékají vesměs dobrovolníci, kteří cvičí ve svém volném čase, a staré zbraně pocházející z 19. století slouží spíš jako dekorace.

Všechny jednotky i s vojenskou hudbou rázně doprovodí nové představitele státu ke slavnostní bohoslužbě Te Deum v místní bazilice. Tady je v hlavním oltáři uchovávaná relikviář s ostatky patrona města i celé republiky – svatého Marina, a tak slavnost dekorování nových kapitánů-regentů logicky nemůže skončit nikde jinde než právě zde.

Pak už jen zbývá, aby policie, domobrana i čestná šlechtická stráž spořádaně vyklidily město a všechna ta kouzelná zákoutí, uličky, brány, pevnosti a věže přenechaly zase turistům a obchodníkům nabízejícím své služby na každém rohu.

Pouze Garda pevnosti, která se starala se svými děly o čestné salvy, zůstává ještě na stráž. Skoda Pilsen 1909 – stojí napsáno na jejích kanonech jako neklamná připomínka toho, že i plzeňští zbrojaři malinko přispěli k úspěchu volby nových kapitánů-regentů San Marina. ■

LUMÍR PECOLD

Na sanmarinských kanonech stojí psáno Skoda Pilsen 1909.